

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

14 травня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК 37.013

П24

*Рекомендовано до друку та розповсюдження мережею інтернет Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»*

(протокол № 2 від 28 квітня 2026 р.)

Редакційна колегія:

1. Задорожна Л. К. – ректор Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат філософських наук
2. Ягоднікова В. В. – проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор
3. Сараєва І. В. – проректор з науково-педагогічної та методичної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат історичних наук
4. Кузнєцова О. В. – кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціокультурної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
5. Кузнєцова Н. В. – завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
6. Онищук С. О. – кандидат педагогічних наук, заступник завідувача кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
7. Шатайло Н. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
8. Гриньова М. В. – доктор філософії за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки», завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Матеріали конференцій публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

П24 Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (14 травня 2026 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2026. 435 с.

ISBN

У збірнику презентовано матеріали, статті, доповіді, тези учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики; відображають інноваційні підходи та стратегічні завдання освіти і педагогічної науки в умовах воєнного стану; досліджують виклики, що постають перед педагогами та менеджерами освіти в реаліях сьогодення.

Видання актуальне для керівників закладів освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників, шкільних психологічних служб, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться проблемами педагогіки і освіти.

ISBN

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2026

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМНИЙ КОНТУР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ, СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР

Грон В. В. Освіта на межі епох: проблеми, виклики, можливості	9
Gollob R., Hrynova M. Dimensions of global citizenship education: distinctive focuses and points of intersection	11
Задорожна Л. К. Сприяння здоров'ю і благополуччю педагогів як стратегічний напрям розвитку закладу освіти	15
Здрагат С. Г. Культура самооцінювання закладу освіти	19
Князян М. О. Соціокультурний вимір професійної підготовки майбутніх фахівців гуманітарного профілю	23
Кузнєцова Н. В. Питання академічної етики в епоху генеративного штучного інтелекту	25
Кузнєцова О. В. Психологічна служба: виклики та завдання в умовах реформування освіти	29
Лебедик Л. В. Проблемний контур сучасної педагогічної науки та освіти: психологічний вимір	33
Лістова В. О. Стратегії подолання стресу в професійній діяльності сучасного педагога	36
Літвінова М. П. Профілактика професійного вигорання педагогів в умовах сучасних змін освітньої системи України	40
Лукіна Т. О. Культура використання даних моніторингу якості освіти у професійному розвитку вчителя	43
Мацука В. М. Менеджмент якості освіти: порівняльний аналіз міжнародних моделей	46
Мелешко В. В. Заклад освіти як соціокультурний центр громади: теоретико-практичний аналіз та стратегії розвитку в умовах сучасної трансформації освіти	49
Нестерчук О. М. Психологічний компас педагога травмоінформований підхід у мотиваційному дизайні безпечного освітнього середовища	52
Полятикіна Т. В. Психологічна стійкість (резильєнтність) учасників освітнього процесу як чинник стабілізації соціокультурного простору школи	57
Сасенко Л. І. Соціокультурна діяльність у популяризації творчості Галини Могильницької	60
Сокол А. О. Психосоціальна підтримка учнів в умовах воєнного стану: психологічний та соціально-педагогічний вимір	64
Стрельников В. Ю. Проблемний контур сучасної педагогічної науки та освіти: філософський вимір	66
Харламов М. І. До питання про поліпшення соціально-психологічного клімату у курсантських підрозділах закладів вищої освіти ДСНС України в сучасних умовах	69
Філімонюк А. С. Понятійно-термінологічний аналіз категорій «самоосвіта» та «інформальна освіта»	72
Ягоднікова В. В. Виховання підприємливості як мейнстрим сучасної освіти	75

ПРОБЛЕМНИЙ КОНТУР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ, СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР

Грон Вікторія Віталіївна,

кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки
Національний університет цивільного захисту України
м. Черкаси, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-1221-3658>
https://scholar.google.com/citations?user=gJ8g_MAAAAJ&hl=uk

ОСВІТА НА МЕЖІ ЕПОХ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ

Ключові слова: міжнародний поділ праці, базові освітні підходи, цифровізація, інтерактивні й репродуктивні методи навчання.

Насамперед маю зазначити, що представлений текст не є результатом системних досліджень, ґрунтовного аналізу цільових спостережень чи теоретичного моделювання освітніх і виховних процесів. Швидше мова йде про емоційний відгук свідка карколомних зрушень на події поточної доби з подальшою спробою осмислення й інтелектуальної інтерпретації набутих вражень.

Протягом тривало часу, фактично з перших днів існування незалежної Української держави, в академічних колах не припинялася дискусія щодо проблемних ділянок у сфері педагогічної науки й освіти. Це й перманентна криза традиційних підходів на тлі, спочатку переходу до ринкової економіки, потім розвитку цифрових технологій [1, с. 79] та євроінтеграції [2] і, нарешті, російсько-української війни [3, с. 131]. Це й дисбаланс теоретичних знань і практичних навичок [4, с. 47]. Це і складний багаторівневий комплекс проблем, пов'язаних з інтеграцією штучного інтелекту в управлінську, навчальну й наукову діяльність [5, с.161].

Наразі є всі підстави вважати, що звичні тенденції модернізації і прогресу можуть несподівано змінити курс. Таким чином, мета цієї короткої розвідки полягає в окресленні нових вірогідних ризиків, які потенційно виникатимуть перед українською освітянською спільнотою в умовах зростаючої напруги на глобальних ринках і політичних картах світу.

Загальновідомо, що всі існуючі нині національні освітні системи формувалися під дією сукупності суспільних зв'язків конкретних соціумів, які, у свою чергу, поєднувалися міжнародною кооперацією й спеціалізацією в рамках розширення й поглиблення світового поділу праці. Глобальну економіку характеризувала ефективність, що виражалася, з одного боку, в абсолютному збільшенні споживацьких

можливостей всього населення планети, з іншого – в очевидному подоланні кліматичних обмежень щодо диверсифікації економік окремих країн і регіонів.

Яскравим прикладом такого подолання можуть слугувати країни Близького Сходу, де за короткий період, на безплідних пісках, фактично без власних джерел прісної води, були збудовані промислові підприємства, фінансові центри, транспортні хаби й туристичні райони для відпочинку екстракласу. Зрозуміло, що подібні національні проекти могли реалізовуватися лише за наявності ідеальних схем безпечних міжнародних маршрутів. Інакше кажучи – за наявності процесу всесвітньої економічної, політичної і культурної інтеграції, відомої під назвою «глобалізація».

Однак слід пам'ятати, що показники ефективності економічних блоків знаходяться в обернено пропорційній залежності від показників стійкості: продуктивне господарство, як правило, залежить від злагодженої дії багатьох факторів, тому нестійке. Порушення рівноваги в одному із секторів постачання призводить до дисбалансу всієї конструкції. Це наочно продемонстрували останні події в зоні Перської Затоки.

Який висновок повинна зробити українська педагогічна наука, виходячи з факту ламкості й вразливості світової логістики? З нашої точки зору, варто, насамперед, здійснити перегляд базових освітянських підходів до потреб національного господарського комплексу. Попередня установка готувати спеціалістів, орієнтованих на включення у систему міжнародних ланцюгів доданої вартості повинна бути доповнена стратегією суверенізації.

Ще однією областю освітніх ризиків у контексті дестабілізації енергетичних ринків є повсюдне запровадження інтернет-платформ й інструментів штучного інтелекту. Окрім проблем захисту персональних даних, дотримання норм академічної доброчесності та когнітивних наслідків систематичної взаємодії дітей і підлітків з машинним мозком, цілком ймовірно постане питання безперерйного доступу учасників навчально-виховного процесу до цифрових ресурсів. У цьому зв'язку, однією з актуальних задач, які повинна сьогодні ставити перед собою освітня галузь, є збалансоване поєднання інтерактивних і репродуктивних методів навчання з метою максимальної активізації власних ментальних можливостей здобувачів.

Список використаних джерел

1. Литвин А., Руденко Л. Інформатизація освіти та неперервна підготовка фахівців. *Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку»*. Одеса, 2024. С. 79-82. URL: <https://surl.li/ybazan>
2. Сотська Г. Проблеми сучасної педагогічної освіти в Україні у вимірах євроінтеграційних процесів. URL: <https://surl.li/vyoxtc>

3. Шелестова Л. Освіта в умовах воєнного стану та в повоєнний період: виклики, ресурси та шляхи компенсації. С. 131-134. URL: <https://surl.lj/awcazi>
4. Гуревич Р., Опушко Н., Хамська Н. Розвиток сучасної педагогічної освіти: деякі проблеми і шляхи їх подолання. *Професійна освіта*. 2021. Вип. 66. С. 45-51. DOI: <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2021-66-45-51>
5. Гаран І. Стратегічні підходи до впровадження штучного інтелекту в управлінську діяльність закладу освіти. *Збірник тез науково-методичних доповідей всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Інтеграція штучного інтелекту в освіту – Виклики та можливості*. Київ – Львів – Торунь, 2025. С. 161-162. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-477-4-37>

Victoria Hron

*Candidate of Historical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Language Training
National University of Civil Protection of Ukraine
Cherkasy, Ukraine*

EDUCATION AT THE EDGE OF ERAS: PROBLEMS, CHALLENGES, OPPORTUNITIES

Keywords: international division of labor, basic educational approaches, digitalization, interactive and reproductive teaching methods.

Rolf Gollob

*Doctor of Philosophy in Anthropology,
Professor Emeritus at the Zurich University of Teacher Education,
Expert of the Council of Europe
in Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education
Zurich, Switzerland;*

Mariia Hrynova

*Doctor of Philosophy in Education and Pedagogy,
Head of the Department of International Cooperation and Innovation Transfer,
Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0003-1308-2634>

DIMENSIONS OF GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION: DISTINCTIVE FOCUSES AND POINTS OF INTERSECTION

Keywords: education for democratic citizenship, human rights education, intercultural education, peace education, digital citizenship education, education for sustainable development.

Contemporary Global Citizenship Education (GCED) as a framing paradigm increasingly operates alongside closely related yet not identical concepts: Education for Democratic Citizenship (EDC), Human Rights Education (HRE), Peace Education, Digital Citizenship Education, and Intercultural Education. At the same time, Education for Sustainable